

CIPRA

V GOSTEH IN DOMA

LETNO POROČILO 2018 CIPRA INTERNATIONAL

PREDSTAVNIŠTVA CIPRE IN NJIHOVI ČLANI

ITALIJA Associazione Ambiente e Lavoro • Associazione Dislivelli • Club Alpino Italiano • Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol • Federazione Italiana di Parchi e delle Riserve Naturali (Federparchi) • Federazione Italiana Pro Natura • Gruppo Italiano Amici della Natura • Istituto Nazionale di Urbanistica • Italia Nostra • Lega Italiana Protezione Uccelli • Legambiente • Mountain Wilderness Italia • Parco Alpi Marittime • Parco delle Orobie Valtelinesi • Parco Nazionale della Val Grande • Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi • Parco Nazionale dello Stelvio • Pro Natura Torino • Società di Scienze Naturali del Trentino • Servizio Glaciologico Lombardo • Aree Protette dell'Ossola

www.cipra.org/italija

AVSTRIJA Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachten Österreich • Kuratorium Wald • Naturfreunde Österreich • Naturschutzbund Österreich • Österreichischer Alpenverein • Österreichischer Forstverein • Österreichischer Touristenklub • Verband Österreichischer Höhlenforscher • Dachverband «Jagd Österreich» • Devet zveznih dežel Avstrije: Tirolska, Salzburg, Koroška, Zgornja Avstrija, Štajerska, Spodnja Avstrija, Dunaj, Gradiščanska

www.cipra.org/avstrija

NEMČIJA Bergwacht im Bayerischen Roten Kreuz • Bergwaldprojekt e.V. • Bund Naturschutz in Bayern e.V. • Deutscher Alpenverein e.V. • Gesellschaft für ökologische Forschung e.V. • Landesbund für Vogelschutz in Bayern e.V. • Mountain Wilderness Deutschland e.V. • Natur-Freunde Deutschlands e.V. • Ökologischer Jagdverband e.V. • Verband Deutscher Berg- und Skiführer • Verein zum Schutz der Bergwelt e.V.

www.cipra.org/nemcija

FRANCIJA La Fédération Française des Clubs Alpins et de Montagne • La Fédération Française de Montagne et d'Escalade • Fédération Française de la Randonnée — Comité régional Auvergne-Rhône-Alpes • La Fédération Française Union Touristique des Amis de la Nature • La Fédération Nationale pour le Développement des Sports et du Tourisme en Montagne • WWF France: L'organisation mondiale de protection de la nature • Mountain Wilderness France • La Fédération Rhône-Alpes de Protection de la Nature • France Nature Environnement Provence-Alpes Côte d'Azur • Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services • Centre de la Nature Montagnarde • ASTERS: Conservatoire des espaces naturels de Haute-Savoie • Association des Amis du PNR de Chartreuse • Parc Naturel Régional de la Chartreuse • Parc National des Ecrins • Parc National de Mercantour • Parc National de la Vanoise

www.cipra.org/francija

SLOVENIJA 140 posameznih članov

www.cipra.org/slovenija

LIHTENŠTAJN Botanisch-Zoologische Gesellschaft Liechtenstein-Sarganserland-Werdenberg • Fischereiverein Liechtenstein • Liechtensteiner Alpenverein • Forstverein Liechtenstein • Liechtensteiner Jägerschaft • Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz • Imkereiverein Liechtenstein • Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband • Solargenossenschaft Liechtenstein • VCL Verkehrs-Club Liechtenstein

www.cipra.org/lihtenstajn

JUŽNA TIROLSKA Alpenverein Südtirol • Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol • Baubiologie Südtirol • Bund Alternativer Anbauer • Heimatpflegeverband Südtirol • LIA per Natura y Usanzen • Naturtreff Eisvogel • Plattform Pro Pustertal • Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung • Südtiroler HochschülerInnenschaft • Umweltgruppe Eisacktal • Umweltschutzgruppe Vinschgau • Lokalne skupine: Andrian, Bozen, Eppan, Jenesien, Kaltern, Olang, Salurn, Terlan, Ulten, Wipptal • Cca. 1650 posameznih članov.

www.cipra.org/juzna-tirolska

PODPORNI ČLAN
Okoljevarstvena skupina Nederlandse Milieugroup Alpen, Nizozemska

ŠVICA Alpen-Initiative • Aqua Viva • Grimselverein • Mountain Wilderness Schweiz • Naturfreunde Schweiz • Pro Natura • Schweizer Alpen-Club • Schweizer Vogelschutz SVS / BirdLife Schweiz • Schweizerische Greina-Stiftung • Stiftung Landschaftsschutz Schweiz • WWF Schweiz (pasivni član)

www.cipra.org/svica

SCHAAN/LI, APRIL 2019

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI,

__trajnostni turizem na območju Alp je tisti dejavnik, ki pomembno pripomore h kakovostnemu življenju alpskih prebivalcev. Če je preudarno zasnovan in se v praksi uspešno uresničuje, lahko različna področja življenja učinkovito povezuje s številnimi potrebami tako domačega prebivalstva kot obiskovalcev alpskega območja. Za celovito turistično ponudbo so seveda potrebne nekonvencionalne ideje in kreativne strategije, ki bodo ustrezno ovrednotile alpsko naravno in kulturno dediščino in tudi v času podnebnih sprememb uspešno razvijale konkurenčen turizem.

Od Ljubljane do Grenobla ali od Münchna do Torina – k oblikovanju teh idej in strategij prispevajo s svojo ustvarjalnostjo, humorjem in šarmom prav organizacije, ki so članice naše CIPRE.

O vsem tem si lahko preberete v pričujočem letnem poročilu. Sledite udeležencem strokovne ekskurzije, ki so obiskali Bled in si na licu mesta ustvarili podobo prekomernega

turizma. Uživajte v razgledih na alpsko pokrajino v družbi mladih, ki so zahvaljujoč Interrailovi alpski vozovnici odkrivali Alpe. Preberite si prispevek o pogosto mukotrpnih političnih sporih, s katerimi se sooča CIPRA, ko zahteva dolgoročne trajnostne projekte in nasprotuje kratkoročni miselnosti, usmerjeni v pridobivanje dobička na podlagi razvojnih načrtov.

Na začetku 2019, ko pišem tale uvodnik in razmišljam o turizmu in kakovosti življenja, pa moram omeniti še nekoga: to je Hans Haid, prve dni februarja preminuli narečni pesnik in pisatelj iz doline Ötztal, narodopisec, gorski kmet in ustanovitelj društva Pro Vita Alpina. Hansa Haida bomo ohranili v lepem spominu, obenem pa še naprej širili in krepili vrednote, v katere je verjel. V veselje nam bo, če se nam pri branju pridružite.

Christian Baumgartner
podpredsednik CIPRE International

#ALPSKI #TURIZEM

Predmet občudovanja –
otok na Blejskem jezeru
je eden najpriljubljenejših
fotografskih motivov.

Samotna gorska jezera, slikoviti kraji, neokrnjena narava – alpski turizem ponuja vedno enake podobe. Bled je nazoren primer, kako množični turizem vpliva na življenje prebivalcev. Udeleženci letne konference CIPRE, ki je prav tako potekala na Bledu, pa so si postavili vprašanje: kako v takih razmerah okrepiti lastno identiteto?

__Gregor si je med pripovedovanjem potisnil sončna očala na čelo in sproščeno uprl nogo ob pletno, tradicionalen čoln iz macesnovega lesa in s platneno streho z modrimi črtami, ki ščiti pred sončnimi žarki in drugimi vremenskimi vplivi. Obiskovalci, ki so ga obdali, so strmeli vanj, ne da bi ga razumeli, a ko je župan Janez Fajfar z nekoliko močnejšim glasom prevedel njegove besede v angleščino, so se jim obrazi spet razjasnili.

Gregor je pletnar. Turiste prevaža s svojo pletno na znameniti otok sredi blejskega jezera. Vožnje s tradicionalnimi čolni imajo na Bledu že dolgo tradicijo, so simbol tega slovenskega kraja in del njegove identitete. Pletnar je družinski poklic, je omenil župan in nadaljeval s prevajanjem. Zelo zaželeno licence, ki pletnarjem dovoljujejo plovbo po jezeru, se prenašajo iz roda v rod, je še povedal Gregor. Nekoč je čolnarjenje manj premožnim zagotavljalo dodaten dohodek, danes pa je to donosen posel. V njegovi družini se s pletnarstvom ukvarja že šesta generacija.

Germansko-slovansko-romanska »alpska mešanica«

Ljudje, ki so obkrožali pletnarja, so na Bled pripotovali iz različnih alpskih držav, da bi se udeležili skupne letne konference CIPRE International, CIPRE Slovenija in Omrežja občin Povezanost v Alpah. Tema konference: turizem in kakovost življenja v Alpah. Turizem je alpskemu prostoru pripomogel do sorazmerne blaginje. V številnih regijah je sicer še vedno pomemben vir prihodkov, obenem pa botruje številnim izzivom, kot sta denimo pretirano izkoriščanje gorskega prostora in nenadzorovana rast. Skorajda nepregledne množice turistov, glasno razposajeni uživači in na videz nepregledna pločevinasta

kača, ki se vije po gorskih cestah, pri domačinih že marsikje vzbujajo dvom o smotnosti turizma.

Bled, kraj letne konference, ponazarja tovrstne razmere. Idilično okolje ob jezeru, skalna pečina s srednjeveškim gradom na vrhu ter veličastni pogledi na Julijske Alpe in Karavanke so razlog, da je občina v slovenskih Alpah z 8 000 prebivalci postala pravi magnet za turiste. V glavni sezoni se z 8 000 turističnimi posteljami število prebivalcev podvoji, kar je zagotovo izziv za politiko in lokalno prebivalstvo.

Kulisa nacionalnega pomena

Blejski junaki so Arnold Rikli, Ivan Kenda, Anton Vovk, Jula Molnar. Njihovi obrazi strogo strmi s kamnitega reliefa na zelenem spominskem stebru, postavljenem v senci dreves sredi zdraviliškega parka. Ko je švicarski naravni zdravilec Rikli zbolel, je leta 1855 začel iskati kraj, kjer bi se lahko pozdravil, in odkril je Bled. Pozneje je svoj način zdravljenja prenesel nazaj v Švico, je povedal župan

Pletna, tradicionalni leseni čoln, kot eden najbolj razpoznavnih simbolov Bleda.

Turistični kraj Bled –
župan
Janez Fajfar
pripoveduje
o začetkih
turizma.

Fajfar in nadaljeval: »Njegova zapoved je bila: nič alkohola, nič mesa, vsako jutro v hribe.« S temnomodrim suknjičem prek ramen je župan o zgodovini Bleda pripovedoval z navdušenjem, kot bi jo sam doživel. »Zrak, sonce in voda lahko pozdravijo vse,« je ponovil Riklijeve besede. Migracije so vedno obstajale: vodja kmečkega upora Peter Passler v 16. stoletju, bogati Judje med drugo svetovno vojno, ... Rezultat vsega tega je germansko-slovansko-romanska »alpska mešanica« in zelo pogosta raba imena Peter v številnih družinah.

»Turizem se vse hitreje razvija.«

Župan, ki vodi občino od leta 2006 in govori osem jezikov, je ob spoznanju, da živimo v času hitrega razvoja, opozoril: »Turizem doživlja velike spremembe.« A za mnoge je Bled še vedno le krajši postanek na seznamu turističnih destinacij v Evropi. »Sprašujemo se, kako bi turiste pri nas zadržali dlje časa.« Pa tudi kako bi jih opozorili, da denimo kopanje v jezeru ni dovoljeno povsod. Blejska občina je tako pred kratkim že posnela kratki film z naslovom »How to behave«.

»Dvajset, enaindvajset, dvaindvajset ...« Mladi udeleženci ekskurzije, ki so sedeli na bližnjem zidu, so začeli šteti avtobuse, ki so prihajali v razmaku

**Postavite
se v vrsto!**
Blejski grad
obiščejo turisti
iz vseh
koncev sveta.

spomladi obdan z razkošnim zelenjem, kot je bilo konec maja 2018 – svetloba in letni časi se spreminjajo, motiv pa ostaja enak. Česar fotografije ne pokažejo, so množice turistov, ki derejo z vseh strani. S svojimi pametnimi telefoni navdušeno fotografirajo tudi udeleženci ekskurzije.

V manjši slaščičarni Zima so turisti, ki so se drenjali drug ob drugem, poskušali pritegniti pozornost Klemena Zime, lastnika lokala, da bi jim prej postregel. »One of these, one of those please!«. V zraku je bilo čutiti vonj po sveže pečenih slaščicah. Kot narekuje običaj, so si gostje lokala ob koncu obiska na Bledu privoščili slavno blejsko kremno rezino in pogledovali na fotografije na steni, ki danes pripovedujejo o času, ki ga ni več: slaščičarna je vrata odprlaavnega leta 1880, tradicijo slaščičarstva in pekarstva pa od leta 2007 nadaljuje družina Zima. Zaposleni so hiteli, saj morajo goste čim hitreje postreči. Časa za klepet ni, prihaja pa že nov pladenj s svežimi in s sladkorjem posutimi slaščicami.

Maya Mathias, CIPRA International, (besedilo) in
Uroš Abram, Kostanjevica na Krki (fotografije)

desetih sekund. Na grajski hrib so prispeli prvi, zato zdaj čakajo preostale člane skupine z županom na čelu. Iz avtobusov so začeli drug za drugim kapljati turisti, ki so s kamerami visoko v zraku že naredili nekaj selfijev s kontejnerjem za gradbene odpadke, žerjavom in srednjeveškim gradom v ozadju in se nato postavili v vrsto. Obiskovalci iz Azije, Evrope, Amerike in Afrike so na opoldanskem soncu čakali pred blagajno, da bi kupili vstopnico. Nekateri so se pred soncem skrivali pod dežniki, drugi pod klobuki, vsi pa so imeli fotoaparate.

Grad je resda najprivlačnejša točka na Bledu, a občini od množice turistov, ki obiše grad, ostane le promet. Pred časom, ko je število obiskovalcev postajalo vse večje, se je država odločila in grad razglasila za svojo last, od takrat dalje pa tudi pobira vstopnino – grad je navsezadnje kulturni spomenik državnega pomena.

Na tlakovani grajski terasi, turističnem epicentru, so turisti iz vseh koncev sveta prežali na pravi trenutek in prek grajskega zidu fotografirali blejski otok. Njihove fotografije, ki so v svet potovale prek družbenih medijev, časopisov in svetovnega spleta, so ponazarjale idilo, kulturna doživetja in edinstvenost kraja. Prav take fotografije želi posneti na tisoče turistov, ki se vsako leto zgrinjajo v mestece in na grad. Naj bo ta pozimi prekrit s snegom, skrivnosten v megli ali

**Nasmešek,
prosim!**

Kdor fotografira,
kraj resnično
doživi.

DELOVANJE CIPRE NA PODROČJU ODNOSOV Z JAVNOSTMI

Mobilnost prihodnosti

1. junij

► Stres, telesna nedejavnost, utrujenost oz. način vsakodnevne prihode na delovno mesto vplivajo na naše zdravje, je bilo osrednje spoznanje strokovnega posveta o mobilnosti dnevnih migracij (Pemo).

+ ST. GALLEN

youth.shaping.EUSALP

19. november

► Dvajset mladih z območja Alp je predstavilo svoj pogled na to, kako mlade vključiti v projekt Eusalp.

+ INNSBRUCK

Katere storitve nam zagotavlja narava?

21. in 22. november

► Konferenca ob zaključku projektov **AlpES** in **Spare** je v središče pozornosti postavila storitve, ki jih človeku zagotavljajo ekosistemi, npr. varstvo pred plazovi, zagotavljanje pitne vode ali upravljanje vodotokov.

Podnebne vizije

7. in 8. november

► Alpska mesta, občine in mrežne organizacije so na konferenci **EUKI** z namenom učinkovitejšega boja proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam vzpostavile Alpsko partnerstvo za lokalne podnebne ukrepe (ALPACA).

+ BERN

Youth Alpine Interrail

20. september

► Mladi popotniki so na prireditvi ob zaključku projekta poročali o živahnem utripu alpskih mest, zelenih dolinah in talečih se ledenikih (Intermezzo, str. 12, 19, 28)

+ CHAMBERY

Mlade ideje za Alpe

30. november

► Na **GaYA konferenci** je preko 200 mladih, politikov in ostalih zainteresiranih razpravljalo o sodelovanju mladih pri odločanju v političnih in upravljaljskih procesih v Alpah.

+ TORINO

Pluralizem v Alpah

15. in 16. maj

► Teoretični del **konference v okviru projekta PlurAlps** so obogatili uspešni primeri iz prakse na področju integracije, piemontske ljudske pesmi in odločna predanost sodelujočih.

Brati gore

19. december

► Na **popoldanskem branju zgodb v lihtenštajnski nacionalni knjižnici** je igralec Andy Konrad v življenje obudil božično zgodbo **Gorski kristal** (Bergkristall) in navdušil mlade in manj mlade.

Konstruktivne Alpe

25. marec

► Odprtje **potujoče razstave**, na kateri je bilo na ogled 30 najlepših in najuspešnejših primerov prenove starih in gradnje novih objektov s celotnega območja Alp.

+ BLED

Alpski turizem – vključujoč kakovost življenja!

25. in 26. maj

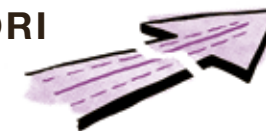
► Več kot 200 udeležencev skupne letne **konference CIPRE** in Omrežja občin Povezanost v Alpah je iskalo odgovore na vprašanje, kako se lahko dopolnjujeta turizem in kakovostno življenje. Priložnost za sodelovanje se je z vključitvijo projekta Living Labs ponudila tudi mladim, ki sodelujejo pri tem projektu.

KOT JE POTOVANJE FILOZOFIJA, JE TRAJNOSTNOST STVAR IZBIRE.

Mariaemma Sala, 25 let, Italija
Youth Alpine Interrail

VIJUGANJE MED SODELOVANJEM IN SPORI

ALPSKA POLITIKA

— Povzdigniti glas za ohranitev narave in obenem pripraviti nove rešitve je dvojna naloga, katere izpolnitev zahtevamo v CIPRI skupaj z našimi partnerji, pri čemer naše delovanje ostaja angažirano tako v inovativnem kakor tudi kritičnem smislu. Za spoštovanje naravnih meja danes potrebujemo kvaliteto in ne kvantitete. Ključni pojem je trajnostnost.

Alpska konvencija, ki jo je leta 1991 podpisalo osem alpskih držav in Evropska unija, je evropski preskusni kamen za trajnostnost. Od leta 2016 obstaja tudi Strategija Evropske unije za alpsko regijo (EUSALP), ki vključuje ozemlje 48 regij v Alpah in ob njih. EUSALP se sklicuje na trajnostnost. A interesi, ki jih zastopa EUSALP, se lahko tudi razlikujejo od interesov Alpske konvencije. V eni od podskupin EUSALP se je na pobudo Veneta tako vnovič odprla razprava o projektu Alemagna, katerega cilj je podaljšanje obstoječe italijanske avtoceste A27 čez Alpe do Münchna. Besedilo Alpske konvencije je s projektom v popolnem nasprotju. Leta 2018 je bila CIPRA tista, ki je kot opazovalka dosegla, da je bil spor obravnavan tako v Stalnem odboru Alpske konvencije kakor tudi v EUSALP.

Kako občutljiv je odnos med EUSALP in Alpsko konvencijo, kaže dogovor o sodelovanju, ki je nastal v sodelovanju z Evropsko komisijo. Oktobra 2018 je Izvršilni odbor EUSALP dogovor blokiral, ker sta ga Švica in Bavarska zavrnila. Markus Reiterer, ki se v letu 2019 poslavlja od funkcije generalnega sekretarja Alpske konvencije, aktualno stanje po šestletnem mandatu ocenjuje z besedami: »Alpe krepi sodelovanje. In prav tu imamo še veliko možnosti za izboljšanje. Blokada dogovora ni toliko presenetljiva kot nadvse obžalovanja vredna poteza, a kljub temu je Alpska konvencija še naprej pripravljena sodelovati. Kot je videti, EUSALP potrebuje še nekaj časa. Kaj se dogaja na področju varstva Alp, npr. ko se poskuša izvesti gradnja tranzitnih cest višjega reda skozi zadnja vrata, bo torej treba še naprej pozorno spremljati.«

Kaspar Schuler, direktor CIPRE International

WWW.CIPRA.ORG/SL/ALPSKA-POLITIKA

ALPSKO KOMUNICIRANJE

+ KAJ PRIPOVEDUJEMO

Re-Imagine Alps Projekt umešča na **interaktivno alpsko karto** primere t. i. rešene ali ogrožene pokrajine, a tudi priljubljene kraje posameznikov, ki delujejo v okviru mreže CIPRA.

+ KAKO RAZISKUJEMO

alpMonitor Z novim dosejem **Narava in človek v Alpah** projekt ponazarja, v kakšnem medsebojnem razmerju so ekologija, kmetijstvo in ljudje in kako se spreminja pomen zavarovanih območij.

+ KJE DESKAMO

www.cipra.org Domača spletna stran je v letu 2018 imela skoraj pol milijona ogledov s strani uporabnikov iz 189 držav.

+ KAJ DELIMO

CIPRA international Poleti 2018 smo začeli objavljati svoje fotografije tudi na Instagramu, prispevki, ki jih v več jezikovnih različicah objavljamo na Facebooku, pa dosežejo povprečno 500 ljudi na dan.

+ KJE GOVORIMO

alpMedia E-novice, ki izhajajo v več jezikih in jih prebira že več kot 19.000 naročnikov s celotnega alpskega območja, zdaj dopolnjuje **podkast**.

+ O ČEM PIŠEMO

Alpe na odru št. 104 V zadnji številki revije se avtorji sprašujejo, kako naše zaznavanje pokrajine zaznamuje naše medsebojne odnose ter ravnanje z naravo in naravnimi viri na območju Alp. **Revija** je na voljo na spletu.

+ KAKO OBVEŠČAMO

Odnosi z mediji Gre za pomembno področje delovanja, v okviru katerega je CIPRA v obliki časopisnih člankov, radijskih in televizijskih prispevkov ter spletnih objav javnosti doslej seznanila s številnimi stališči in izjavami ter obravnavala različne teme.

NARAVA IN ČLOVEK

+ ZAVEDAMO SE POMENA EKOSISTEMOV

AlpeS 10 partnerskih organizacij, tri leta raziskovanja **ekosistemskih storitev**: ugotovitve so predstavljene na spletni karti in spletni enciklopediji **WikiAlps**.

+ VARUJEMO ČEBELE

BeeAware! Nameščanje gnezdnic, organiziranje informativnih dogodkov: občine bodo v triletnem projektu preverjale ukrepe za varstvo čebel v Alpah.

+ POVEZUJEMO ALPSKE DRŽAVE

Via Alpina 5000 kilometrov dolga **pohodniška** pot je že 18 let simbol raznolikosti naravnega, kulturnega in jezikovnega prostora na območju Alp.

+ KREPIMO NARAVNO PESTOST

speciAlps V Furlaniji/I so dijaki odkrivali edinstvenost naravne pokrajine, s tem pa tudi sami postali vodniki za zainteresirane posameznike. Tovrstne in številne druge ukrepe izvajajo pilotne regije v štirih alpskih državah v imenu ohranjanja biotske raznovrstnosti.

+ UPRAVLJAMO REKE

SPARE Projektni partnerji iz petih pilotnih regij so metode **trajnostnega upravljanja rek** razvijali na mladinskih poletnih taborih, v tematskih komisijah in na delavnicah.

+ OŽIVLJAMO MESTNA JEDRA

UrbaBio Projekt je namenjen spodbujanju biotske raznovrstnosti v alpskih mestih. Predstavniki Annecyja/F, Belluna/I, Chambéryja/F in Trenta/I si v okviru projekta s **študijskimi obiski** izmenjujejo izkušnje in pripravljajo rešitve.

+ OBLIKUJEMO ALPSKO POLITIKO

Alpska konvencija in EUSALP CIPRA deluje v platformah Alpske konvencije za **ekološko omrežje** in **upravljanje voda**. V okviru Strategije EU za Alpsko regijo je vključena v **akcijske skupine 4, 6 in 7**, ki so osredotočene na področje mobilnosti, naravnih virov in zelene infrastrukture.

SOCIALNE INOVACIJE

+ URESNIČUJEMO IDEJE

whatsalp youth Mladi izvajajo tudi **lastne projektne dejavnosti**, kot so delavnice o naravnih habitatih/F ali prostovoljno ohranjanje kulturne pokrajine/D.

+ PRETRESAMO ALPSKO POLITIKO

Youth.Shaping.Eusalp Mladi so razpravljali na **Eusalp letnem forumu 2018** v Innsbrucku/A.

+ STOPIMO SKUPAJ

Living Labs Mladi skupaj s politiki ter predstavniki nevladnih organizacij in nacionalnih predstavništev CIPRE snujejo nove pristope k temam: »turizem in kakovostno življenje« ter »pokrajina«.

+ KRITIČNO PRESOJAMO ŽIVLJENJSKE NAVADE

Trajnostni načini življenja

Kar pojemo, kako živimo in se gibljemo vpliva na naše okolje. Projekt identificira primere dobre prakse v Alpah.

+ ZAHTEVAMO VKLJUČITEV MLADIH

GaYA Projekt zagotavlja začetno pomoč za procese odločanja s pomočjo **nabera orodij** za participacijo mladih. Ostali rezultati projekta: priporočila za odločevalce, filmski natečaj za mlade in primerjalna študija.

+ UČENJE OD MLADIH

LOCAL Trajnostni življenjski slog, prihranek na CO2 in lokalni projekti: v projektu LOCAL se mladi zavzemajo za večjo **zaščito podnebja** v njihovih občinah.

+ POTUJEMO PODNEBJU PRIJAZNO

Youth Alpine Interrail Poleti 2018 je 100 izbranih mladih z avtobusom, vlakom in peš po ugodni ceni potovalo po Alpah. Najlepše fotografije in najbolj zanimive zapise so delili na spletu.

+ VSE PRIZNANJE PRIZADEVANJEM IN PREDANOSTI

Projekt PlurAlps ponazarja uspešne modele in pozitivne pristope pri izzivih integracije in migracij na območju Alp.

GOSPODARSTVO V PREOBRATU

+ GRADIMO Z LASTNIMI ROKAMI

Tabori ilovnate gradnje Na dveh **delavnicah** so se mladi preizkusili v gradnji peči iz ilovice, na strokovnih **ekskurzijah** po Avstriji in Švici pa so odkrivali ilovnate zgradbe.

+ PREUDARNO GRADIMO

Konstruktivne Alpe Od nogometne arene do sirarne. **Potujoča razstava** predstavlja 30 najboljših arhitekturnih projektov iz vseh alpskih držav.

+ UČIMO SE DRUG OD DRUGEGA

Tour des Villes Alpska mesta so si izmenjevala ideje rabe konverzijskih površin in neizkoriščenega prostora ter načine soočanja z drugimi urbanističnimi izzivi.

+ SKUPAJ VARUJEMO NAŠE PODNEBJE

ALPACA Občine si skupaj prizadevajo za ublažitev posledic podnebnih sprememb. Sodelujeta tudi **Omrežje občin Povezanost v Alpah** in **društvo Alpsko mesto leta**.

+ ČEZMEJNO MOBILNI

Cross-border mobility zbira primere dobre prakse čezmejne mobilnosti. Na primer švicarsko-francosko plovilo za dnevne delovne migrane (na Ženevskem jezeru), ali italijansko-francoska aplikacija voznih redov javnega prometa.

+ POVEZUJEMO SE V DIALOGU

AlpInnoCT Predstavniki logistike, politiki in okoljevarstvene nevladne organizacije za eno mizo: v letu 2018 je to uspelo v okviru **dialogov o logistiki** (v Chiemseeju/D, Altdorfu/CH in Ljubljani/SI).

+ SMO OKOLJU PRIJAZNI MOBILNI DNEVNI MIGRANTI

Pemo Projektni partnerji – Lihtenštajn, St. Gallen/CH, Lindau/D in Vorarlberg/A – so pripravili zbirko orodij za trajnostno upravljanje mobilnosti v podjetjih.

+ TRAJNOSTNI DOPUST

Trajnostni turizem Strokovnjaki so zasnovali **profil delovnih mest za trajnostni turizem** na področju Alp.

JUBILEJ MLADIH

MLADINSKI SVET CIPRE

— Mladinski svet CIPRE (CYC) je v letu 2018 praznoval peto leto delovanja. Na večdnevnom potovanju po Sloveniji so se mladi ozrli nazaj in zasnovali cilje za prihodnje obdobje.

Odkrivanje novih alpskih krajev, skupne pohodniške ture, preživljanje prijetnih večerov v planinskih kočah, potop v kristalno čisto vodo gorskih jezer ... vse to so možnosti, kako lahko preživimo prijeten dopust v Alpah, kamor se lahko udobno odpeljemo z vlakom, obenem pa tudi alternativa tradicionalnim potovanjem na počitniške destinacije z letalom.

V Mladinskem svetu CIPRE smo se odločili, da bomo poiskali drugačne, nove možnosti preživljanja počitnic, jih sami preizkusili, predvsem pa ponudili tudi drugim mladim. Ker želimo, da bi večina prevzela trajnostni način življenja, se zavzemamo za podnebju prijazna in cenovno ugodna potovanja na območju Alp. Ob peti obletnici našega delovanja smo si največje darilo sami sebi pripravili s projektom Youth Alpine Interrail, saj je ta poleti 2018 sto mladim omogočil ugoden nakup prve alpske vozovnice Interrail za mlade, s katero so se lahko odpravili na podnebju prijazno potovanje po alpskih državah.

Naš največji izziv je, da si skupaj z mladimi in starejšimi prizadevamo za trajnostno prihodnost, zato tudi sodelujemo pri novih projektih, ki jih izvajajo v alpskih državah. Teme, s katerimi se ukvarjajo posamezni projekti, so zelo različne, npr. ohranjanje kulturne pokrajine v bavarskih Alpah, snemanje filma o Alpah, izvajanje ukrepov s področja okoljskega izobraževanja, umetniški projekt na temo barv, izmenjava znanja in informacij med lokalnim prebivalstvom in tujimi študenti o pokrajini, problematika onesnaženja visokogorskega jezera na območju Triglava. Seveda pri tem stalno razvijamo nove ideje, s katerimi bi lahko kakovost življenja mladih na območju Alp še izboljšali..

Magdalena Christandl, 25 let, članica Mladinskega sveta CIPRE

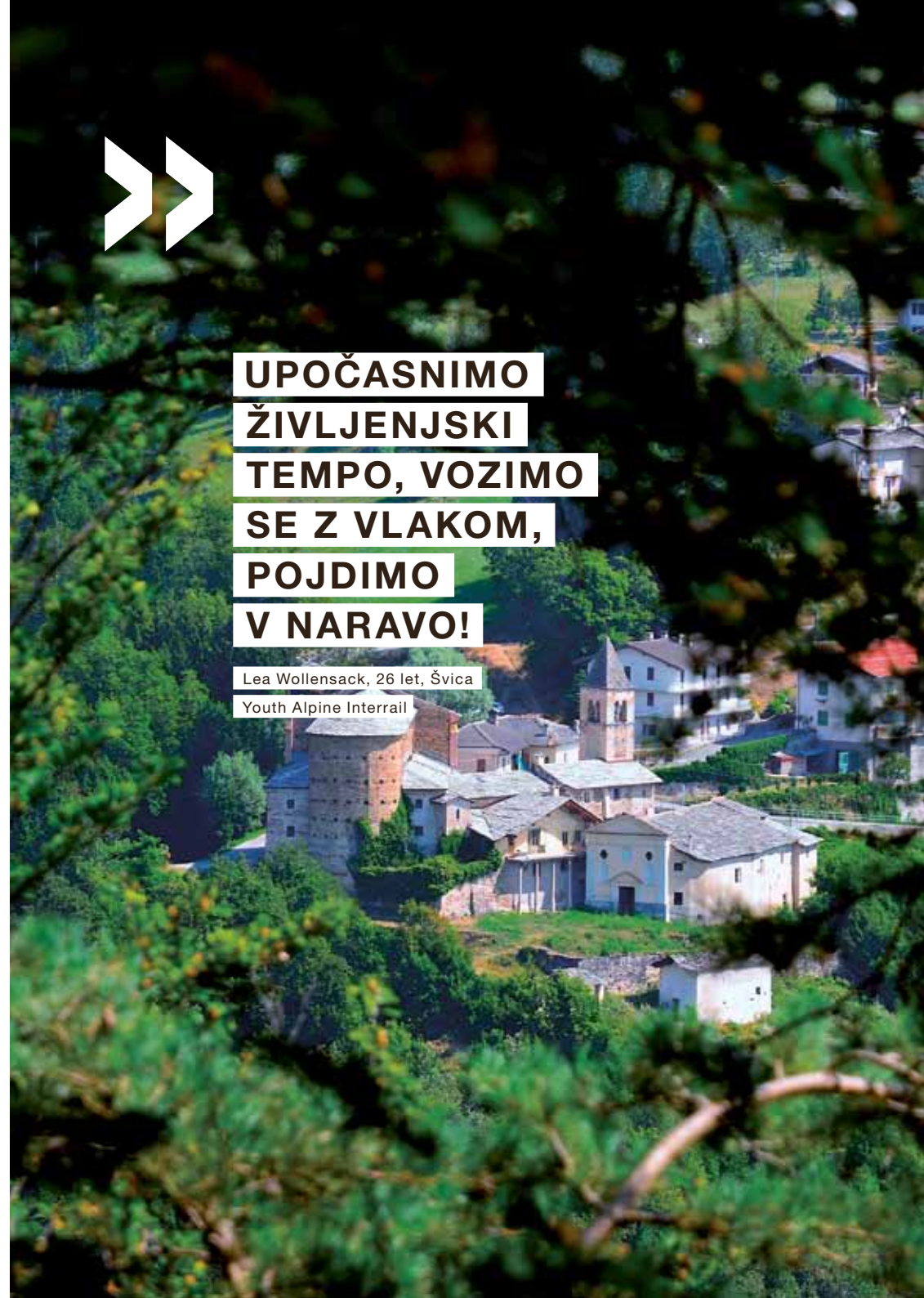
WWW.CIPRA.ORG/SL/CYC

**UPOČASNIMO
ŽIVLJENJSKI
TEMPO, VOZIMO
SE Z VLAKOM,
POJDIMO
V NARAVO!**

Lea Wollensack, 26 let, Švica
Youth Alpine Interrail

Fotografija: Nathalie Brunhizl/Youth Alpine Interrail

OGENJ ZA ZAŠČITO VODA

CIPRA SLOVENIJA

Tradicionalni Ogenj v Alpah, s katerim CIPRA Slovenija opozarja na probleme v alpskem prostoru, se je avgusta 2018 odvijal v Dolini Triglavskih jezer. Z akcijo so opozorili na pereč problem varstva vodnih virov v Alpah, ki so zelo pomembna tudi za preskrbo ljudi s pitno vodo. Z vedno večjim obiskom slovenskih gora ter podnebnimi spremembami postajajo vodni viri občutljivejši ter dragocenejši.

V osrčju Triglavskega narodnega parka ima Dvojno jezero zaradi vnosa hranil iz bližnje planinske kočice in alohtonih rib porušen naravni

Okoljsko občutljiva gorska jezera – CIPRA Slovenija zahteva učinkovitejše varstvo voda.

ekosistem, kar se pokaže predvsem v poletnih mesecih, ko na jezerski površini zacvetijo alge. V prihodnosti je predvidena sanacija jezera z izlovom rib ter okoljsko sanacijo planinske kočice pri Triglavskih jezerih, kar lahko predstavlja primer dobre prakse tudi za druga onesnažena gorska jezera kot npr. jezero na Planini pri Jezeru, Črno jezero... Kakovost voda v gorskih jezerih je pomembna tudi za kakovost pitne vode. Vode s Triglavskih jezer se podzemno zbirajo in v različnih izvirih prispejo tudi v Bohinjsko dolino. Pomembno sporočilo Ognja v Alpah je tudi opozorilo, da je kopanje in vnašanje kakršnih koli snovi v jezera prepovedano. Gorska jezera so majhna in izpostavljena ekstremnim vremenskim pogojem in pomembno je, da se obiskovalci gora vzdržimo kopanja, saj s kremami, urinom in drugimi vnosimo močno vplivamo na občutljiv ekosistem jezer. Dogodek Ogenj v Alpah smo izpeljali v sodelovanju s Triglavskim narodnim parkom pod pokroviteljstvom Erasmus+. Zahvaljujemo se tudi podjetju Mikropol d.o.o. ter Nacionalnemu laboratoriju za zdravje, okolje in hrano Maribor za laboratorijske teste.

WWW.CIPRA.ORG/SLOVENIJA

Fotografija: Domen Mirtič Dolenc

ONESNAŽENA TLA NA NAJBOLJ ATRAKTIVNEM OBMOČJU ZA ŽIVLJENJE IN DELO V EVROPI

CIPRA JUŽNA TIROLSKA

Južna Tirolska mora postati najbolj atraktivno območje za življenje in delo v Evropi, se glasi cilj, ki so si ga postavili južnotirolski strokovnjaki za trženje in turistični delavci. Slogan izraža bistvo strategije za širitev južnotirolske blagovne znamke. In zdi se, da mu popolnoma uspeva, saj turizem na Južnem Tirolskem leto za letom beleži rekordno število prihodov in nočitev turistov.

Pa bodo turisti, ki obiščejo Južno Tirolsko, dejansko našli to »najbolj atraktivno območje za življenje in delo«? Kaj pa domačini, ali ti svojo domovino sploh še občutijo kot tako območje? Kako privlačno je lahko določeno območje, če je njegova raba tako intenzivna – pa ne le v turističnem smislu, saj to velja tudi za intenzivno sadjarstvo, kjer je uporaba pesticidov prekomerna. Kot krovno združenje za varstvo narave in okolje je zato CIPRA Južna Tirolska konec leta 2017 na območju celotne dežele izvedla raziskavo, v kateri je ugotavljala prisotnost ostankov pesticidov na več kot 70 otroških igriščih: pri skoraj polovici igrišč, ki so bila opredeljena kot občutljiva območja, so dejansko potrdili prisotnost enega ali več

pesticidov. Tej problematiki sta bili leta 2018 posvečeni tudi dve informativni predavanji, ki ju je na naše povabilo v Klausnu in Malsu pripravil Johann Zaller z dunajske univerze za naravne vire in biotehniške znanosti.

Turistični tokovi povečujejo tudi promet. Mejne vrednosti dušikovega oksida so vse pogostejše prekoračene. Zaradi naše tožbe pred Deželnim upravnim sodiščem Lacija in s tem dosežene precedenčne sodbje mora zdaj italijanska država sprejeti ustrezne ukrepe, ki bodo zagotovili upoštevanje veljavnih mejnih vrednosti vzdolž brennerske avtoceste, ob kateri na Južnem Tirolskem živi 40.000 prebivalcev. Prekoračitve mejnih vrednosti dušikovega oksida in pesticidi na otroških igriščih na najbolj atraktivnem območju za življenje in delo v Evropi torej niso nič izgubili.

WWW.CIPRA.ORG/JUZNA-TIROLSKA

VARSTVO OKOLJA IN TURIZEM Z ROKO V ROKI

CIPRA ITALIJA

V Alpah poznamo številne dejavnosti, ki veljajo za primere dobre prakse trajnostnega turizma. A kateri od teh primerov ustvarja dodano vrednost regije in sočasno spoštuje naravo in pokrajino? Na podlagi pregledanega stanja na področju trajnostnega turizma v italijanskih Alpah in natančnega poznavanja turističnega razvoja se je CIPRA Italija odločila pripraviti vizijo turističnega razvoja na območju Alp, ki naj bi obogatila tudi mednarodno razpravo.

Po naročilu Stalnega sekretariata Alpske konvencije in s podporo okoljskega ministrstva izvaja CIPRA Italija projekt Tu.S.Alp (Trajnostni turizem v Alpah), ki naj bi med seboj povezal ponudnike turističnih storitev, strokovnjake in civilno družbo v Alpah. Instrumenti, denimo stališče CIPRE International o spremembah v zimskem turizmu, so se pri izvajanju projekta pokazali kot zelo koristni.

Mnogi primeri dobre prakse prihajajo z alpskih zavarovanih območij, kar utrjuje naše prepričanje, da so zavarovana območja tudi na področju turizma strateško pomembna za trajnostni razvoj alpskega območja. To spoznanje je že večkrat poudarila tudi CIPRA Italija.

CIPRA Italija izvaja tudi projekt RESI-CETS, ki, izhajajoč iz Evropske listine za trajnostni turizem, prispeva k temu, da so pristožne dejavnosti na zavarovanih območjih na območju Ossole za okolje sprejemljivejše. Namen projekta je zagotoviti učinkovitejše usmerjanje tokov obiskovalcev na posebno občutljivih območjih Ossole in se tako izogniti negativnim posledicam pristožnih dejavnosti.

WWW.CIPRA.ORG/ITALIJA

O SMUČARSKIH GUGALNICAH IN RDEČEKRILIH RAGLJAH

CIPRA NEMČIJA

Veljavno deželno zakonodajo je ogrozila ena sama smučarska povezava, ki poteka čez območje miru – besedilo Alpskega načrta, ki obravnava urejanje prostora v turistične namene na gorskem območju na Bavarskem, je bilo prirejeno tako, da je na območju Riedberger Horna dopuščalo možnost sporne gradnje povezave med smučišči, t. i. smučarske gugalnice. Kljub temu je organizacijam, zbranim okoli CIPRE Nemčija, uspelo ustvariti močan pritisk javnosti, da bodo spremembe Alpskega načrta vnovič razveljavljene. A kljub temu se postavlja vprašanje glede širitve turizma, ki je sočasno tudi vprašanje kakovosti življenja v tamkajšnjih regijah.

To vprašanje so si postavili tudi v Mladem forumu CIPRE Nemčija v okviru projekta Living Labs. Na eni od strokovnih ekskurzij ob zgornjem toku reke Isar, enega od zadnjih alpskih neokrnjenih vodotokov v Nemčiji, so si mladi udeleženci sami ustvarili sliko o posledicah turizma. Taka pokrajina zagotavlja naravne habitate, omogoča kakovostno življenje lokalnemu prebivalstvu in privlači vse, ki iščejo sprostitev, predvsem prebivalce bližnjega Münchna. Udeleženci ekskurzije so v pogovoru s strokovnjaki izvedeli, kako hude obremenitve, ki

jih povzroča turizem, vplivajo na občutljive ekosisteme. Ohranitev habitatov redkih vrst, kot sta npr. mali deževnik in rdečekrila raglja, je tako v konkurenčnem odnosu s sonaravnimi pristožnimi dejavnostmi, kot je vožnja s čolnom. Naj gre za Alpski načrt ali novo ureditev plovbe po reki Isar, naravo mora pred prekomernim turizmom obvarovati oboje. Lokalno prebivalstvo pogosto zmotno meni, da bi se zato moralo nečemu odpovedati. A oba dokumenta kažeta le omejitve, znotraj katerih moramo poiskati kakovostno življenje.

WWW.CIPRA.ORG/NEMCIJA

Ena reka, veliko zahtev in potreb –
člani Mladega foruma pri ogledu reke Isar

Fotografija: CIPRA Nemčija

VEČ KOT LE POD KRINKO VARSTVA NARAVE

CIPRA LIHTENŠTAJN

V obmejnem prostoru na območju med Avstrijo, Lihtenštajnom in Švico naj bi ustanovili mednarodni naravni park Rätikon. Ideja za ustanovitev parka je nastala v zavodu za regionalni razvoj regije Prättigau/Davos. Kot so na spletni strani zapisali pobudniki, naj bi bilo s parkom mogoče učinkoviteje izkoristiti potencialne sonaravnega in kulturnega turizma na območju gorske skupine Rätikon ter ustvariti platformo za razvoj in povečanje ponudbe in storitev.

O ustanovitvi parka bo opravljena študija izvedljivosti, ki je zajela vse interesne

skupine, saj bo tako mogoče pojasniti, kolikšen je potencial, ki bi ga za regijo imel naravni park na področju turizma, kulture, kmetijstva, narave in pokrajine. V razpravi o prednostih in pomanjkljivostih projekta je sodelovala tudi CIPRA Lihtenštajn. Kako lahko naravni park dejansko spodbuja varstvo okolja in trajnostni razvoj, je odvisno od okvirnih pogojev, ki pa jih bo treba še opredeliti. Kot zatrjujejo pobudniki, novi predpisi niso predvideni, prav tako ne nova zavarovana območja kakor tudi ne spremembe na področju kmetijstva, lovstva in gozdarstva. A ob vsem tem ima CIPRA Lihtenštajn pomisleke, ali bo naravni park Rätikon pod takimi pogoji dejansko lahko služil ohranjanju in povečanju vrednosti obstoječih naravnih in kulturnih vrednot ter trajnostnemu regionalnemu razvoju, saj obstaja nevarnost, da bo park postal le instrument trženja turistične dejavnosti. Rezultati študije bodo na voljo spomladi 2019.

Pomisleki CIPRE Lihtenštajna, da bo turizem pod krinko varstva narave vodil v nadaljnje povečanje prometnih obremenitev, tako še vedno obstajajo.

WWW.CIPRA.ORG/LIHTENSTAJN

Tri države, en naravni park –
predstavniki občine so sodelovali v
razpravi v Malbunu v Lihtenštajnu

Fotografija: Toni Mezner, Mezner-Media OG, Bludenz

VLAK JUTRIŠNJEGA DNE

CIPRA FRANCIJA

Na vprašanje, kako bo videti železniški promet v francoskih Alpah po letu 2021, natančnega odgovora ni, je pa veliko predlogov, kakšen bi lahko bil. Leta 2021 se bo namreč francosko železniško omrežje odprlo za konkurenco, to pa bo železniški povezavi L'Etoile ferroviaire de Veynes prineslo negotovo prihodnost. Proga povezuje severne Alpe z južnimi in podeželje z metropolami, tako npr. Gap z Grenoble, Briançon s Parizom ali Marseillem, je pa tudi alternativa osebnemu avtomobilu, kar omogoča ustrezen odziv na izzive, ki jih prinaša okolju prijazna mobilnost 21. stoletja.

Več upravnih organov in lokalnih društev vzdolž proge je že sprožilo proces sodelovanja, v katerem želijo ugotoviti, kakšna prihodnost čaka železniško povezavo: ta bi morala biti okolju prijazna, morala bi izpolnjevati potrebe prebivalcev po dnevni mobilnosti, turistom iz urbanih regij pa omogočiti, da potujejo na izjemna podeželska območja. Proces sodelovanja spremlja CIPRA Francija. Okoli petdeset posameznikov, izvoljenih predstavnikov, strokovnjakov in lokalnih prebivalcev se je 9. oktobra 2018 srečalo v kraju

Veynes in opredelilo načela omenjenega sodelovanja. Ukrepi, ki jih bo treba sprejeti, sta med drugim zagotavljanje sprejemnih mest za potnike na železniških postajah in povečanje uporabe vlakov in koles.

Vsi ti predlogi so zdaj zbrani v dokumentu o sodelovanju z naslovom Na poti do skupne strategije za ohranitev in nadaljnji razvoj prog železnice Veynes. Dokument so prejele vse prizadete države, regije in predstavniki gospodarstva. Ukrepi javnega in zasebnega sektorja, namenjeni ohranitvi omenjenih železniških prog, se lahko izvajajo na podlagi skupnega strateškega okvira, predvsem po zaslugi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

WWW.CIPRA.ORG/FRANCIJA

PROTI INTENZIVNEMU TURIZMU, ZA TRAJNOSTNI TURIZEM

CIPRA AVSTRIJA

Kdaj bomo dosegli meje tehničnega razvoja v turizmu, je vprašanje, o katerem želi v Avstriji resno razpravljati vedno več turističnih delavcev. Primeri, kot sta združenje alpskih počitniških biserov Alpine Pearls ali združenje gorniških vasi, dokazujejo, da obstajajo tudi drugačne rešitve. Ugledni predstavniki žičničarskih podjetij in politike svojo pozornost seveda raje namenjajo naložbam v izgradnjo novih žičniških naprav – ta kontradiktornost se je pokazala pri tirolskem programu za razvoj žičniške dejavnosti in smučišč za leto 2018. Tirolska deželna vlada je želela dopolniti program iz leta 2005, ki je temeljil na načelih graditve žičniških naprav, kot so bila zapisana v letih 1996 in 2000. Ta tudi prvič omenja dokončne omejitve za gradnjo žičniških naprav in smučišč. Ideje za novo različico programa pa so se pokazale kot neučinkovite, saj naj bi zdaj omejitve omilili namesto dodatno zaostri. Z rastjo prevoznih kapacitet na smučiščih se povečujejo tudi prometne obremenitve za lokalno prebivalstvo – prostorsko potratne rešitve v obliki novih gorskih žičnic, ki tovrstne omejitve enostavno zaobidejo, bi v alpske regije zanesle le še več avtomobilske pločevine.

CIPRA Avstrija skupaj s Transitznim forumom Avstrija – Tirolska javnost na to problematiko opozarja od avgusta 2018, v ta namen je tudi organizirala tiskovno konferenco v Innsbrucku/A in številne druge medijske dogodke. Pri tem se osredotoča zlasti na dokončne omejitve, ki bi morale veljati za gradnjo žičniških naprav in smučišč ter zmanjšanje in usmerjanje priložnostnih prometnih tokov, seveda skladno z določbami prometnega protokola Alpske konvencije. Kar zadeva prometni protokol, je CIPRA Avstrija v okviru projekta vzpostavitve pravne službe pri Alpski konvenciji že na začetku leta v sodelovanju z innsbrusko univerzo v Salzburgu organizirala delavnico, na kateri so udeleženci preverjali, kako bi lahko na podlagi prometnega protokola Alpske konvencije določili zakonske omejitve pri povečanju obsega turističnega in tranzitnega prometa na letni ravni.

WWW.CIPRA.ORG/AVSTRIJA

V ZNAMENJU SOLIDARNOSTI DO DRUGIH GORSKIH REGIJ

CIPRA ŠVICA

Uravu Bamboo Grove je projekt, ki se izvaja v gorovju Zahodni Gati na jugu Indije, njegov poglavitni namen pa je spodbujanje ekološkega turizma, ki je v izvajanje ukrepov zgledno vključil celotno vas. Tisoče kilometrov stran, v Peruju v Južni Ameriki, deluje center Centro Bartolomé de Las Casas, ki ženskam, ki živijo v visokogorju na območju Cusca, omogoča izobraževanje za opravljanje turistične dejavnosti. In kaj je skupna točka obeh projektov? CIPRA Švica jima je maja 2018 podelila solidarnostno nagrado CIPRE Švica, ki podpira ljudi, ki živijo zunaj alpskega območja v drugih, razvojno manj privilegiranih gorskih regijah.

Center Uravu Bamboo Grove posebno pozornost namenja vključevanju vaške skupnosti v projekt, a tudi visoko razviti umetnosti uporabe domačega bambusa pri gradnji hiš in pohištva, ki prinaša zaslužek okoli 30 družinam. Pet odstotkov prihodkov se steka v vaški razvojni sklad za kulturne dejavnosti in izobraževanje.

Osrednji cilj drugega nagrajenega projekta Centro Bartolome de Las Casas v Peruju je zagotoviti ženskam možnost za zaslužek v domači vasi in pri tem spoštovati naravno okolje in kulturo. Izobraževanje obsega

nudjenje nastanitve turistom in oskrbo z lokalno pridelano hrano, organizacijo prostočasnih in kulturnih dejavnosti ter izdelavo in prodajo izdelkov domače umetne obrti.

Žirija nagrade CIPRE Švica je nagrado za leto 2018 podelila tudi mlademu švicarskemu podjetju za njegovo inventivnost, in sicer za njegovo suho kompostno stranišče, ki za svoje delovanje ne potrebuje vodnih in električnih priključkov, narejeno je iz lesa in lahko nadomesti kemična stranišča ali stranišča na štrbunk.

WWW.CIPRA.ORG/SVICA

Les namesto kemije – izdelovalci kompostnih stranišč stavijo na naravo.

PO 18 DNEVIH, 3.000 FOTOGRAFIJAH IN 237 KILOMETRIH PEŠAČENJA SEM SE DOMOV VRNIL NAVDUŠEN IN POLN VTISOV.

Jonas Voit, 22 let, Nemčija
Youth Alpine Interrail

Fotografija: Nejc Kavka/Youth Alpine Interrail; Martin Walser (str. 29)

DRAGE PRIJATELJICE IN PRIJATELJI CIPRE

Lihtenštajn leži na čudovitem območju Alp, ki si jih delimo s sedmimi državami. Ker celotno območje lihtenštajnske države leži v Alpah, sta za nas trajnostni razvoj in ohranitev edinstvene narave alpskega prostora imanentnega pomena. Če se torej Lihtenštajn zavzema za ohranitev alpskega prostora, je ta njegova poteza vse kaj drugega kot sebična.

A kaj spodbuja Lihtenštajn k temu, da si prizadeva za varstvo podnebja, okolja in narave? V Alpah imamo ta privilegij, da živimo v edinstvenem, čudovitem in raznovrstnem naravnem prostoru, ki pa ga moramo trajnostno ohraniti in razvijati za prihodnje generacije. To seveda ne pomeni, da naložbe v alpski prostor niso potrebne, ravno nasprotno: alpski prostor se mora razvijati, saj bo le tako ostal privlačen za prihodnje generacije. Razvoj mora potekati skladno z načeli trajnostnega razvoja in povezano z naravo, tako da bodo lahko tudi naši zanamci v prihodnje Alpe doživljali kot edinstveni naravni prostor in prostor sprostitve.

Da bi to dosegli, je potrebno izvajanje varstva narave na nacionalni ravni, ravno tako pa tudi mednarodno sodelovanje v

okviru Alpske konvencije in mednarodne skupnosti, saj okoljske teme državnih meja ne poznajo, pa naj gre pri tem za globalno segrevanje podnebja, ki so mu Alpe še posebej izpostavljene, ali za vse hitrejšo zmanjševanje biotske raznovrstnosti.

CIPRA je pri tem naša dragocena partnerka, ki izvaja pomembne projekte, opravlja pomembno delo na področju odnosov z javnostmi in včasih deluje kot sodnik našega ravnanja. Pri tem cenimo zlasti način izmenjave mnenj, ki tudi ob težavnejših temah vedno poteka konstruktivno in odprto. Zato smo počaščeni in ponosni, da je CIPRA International za svoj sedež izbrala ravno Lihtenštajn.

Dominique Hasler

članica Vlade Kneževine Lihtenštajn

POSLOVNI IZID Z IZGUBO ZAHTEVNO LETO USPEŠNO ZAKLJUČENO

CIPRI International je leto 2018 v njeno delovanje prineslo svež veter, a tudi kadrovske turbulence. Poleg načrtovane menjave vodstva v mesecu juniju je bilo treba rešiti tudi težave, do katerih je prišlo do nepredvidenih menjav v projektnih skupinah, to pa je bilo mogoče le s spretnim improviziranjem in začasnimi kadrovskimi rešitvami. Poleg tega ni bilo mogoče vseh projektov uresničiti v načrtovanem roku. Skupaj je to obremenilo naša lastna sredstva za 78.785 CHF, saj so se ta zmanjšala s 325.704 CHF (2017) na 246.919 CHF konec leta 2018. V primerjavi s predhodnim letom se je prodaja za 600.000 1,97 na 2,6 mio. CHF. Osnova za prihodke je prispevek države Lihtenštajn v višini 500.000 CHF, ki omogoča izvajanje komunikacijske dejavnosti v petih jezikih in učinkovito administrativno delo. Prispevki osmih nacionalnih in regionalne članske organizacije znašajo 39.241 CHF. Od CIPRE International so prejele naročila v višini 54.000 CHF.

CIPRA International Lab iz Dornbirna je ne-profitna družba z omejeno odgovornostjo, ki posluje skladno z avstrijsko zakonodajo. Njen edini lastnik je lihtenštajnsko društvo in kot njegova operativna enota deluje na območju Evropske unije, v okviru katere je v letu 2018 spodbujala izvajanje treh projektov. V letu 2018 je bilo v obeh organizacijah v več kot 20 projektov vključenih 19 zaposlenih in 6 pripravniki, pri čemer znaša ekvivalent polne zaposlenosti 1500 odstotkov.

Velik korak naprej je bil storjen pri predelavi starejše stavbe v Schaanu, v kateri bo novi sedež naše organizacije. Skupaj z Lihtenštajnsko družbo za varstvo okolja (LGU) in Združenjem lihtenštajnskih neprofitnih skladov (VLGS) bomo tako ustvarili odprto hišo trajnostnega razvoja, »učilnico narave in človeka«. Fundacije, občina in zasebniki so v ta namen do konca leta 2018 prispevali en milijon CHF. Gradbena dela se bodo začela v letu 2019.

Revidirani izkaz poslovnega izida društva CIPRA je priložen poročilu, izkaz podjetja CIPRA International Lab GmbH pa bo sredi leta objavljen na [WWW.CIPRA.ORG/](http://WWW.CIPRA.ORG/FINANCE)
FINANCE.

IZKAZ POSLOVANJA

	2018	2017
Stroški dela	1.160.874	1.031.411
Stroški, reprezentančni stroški	143.117	137.630
Pisarniški stroški	139.338	133.526
Komunikacija, oglaševanje	49.288	35.585
Avtorski honorarji – zunanje storitve	441.258	336.589
Avtorski honorarji CIPRE – predstavništvo	53.853	46.809
Različni odhodki	56.303	60.705
Amortizacija	9.363	197.114
Odhodki	2.053.394	1.979.368
Prihodki iz projektov, donacije, sponzorska sredstva	1.039.639	1.118.996
Prispevki držav	500.000	500.000
Članarine	39.241	38.466
Opravljanje storitev za tretje osebe	392.994	301.836
Prihodki iz prodaje (publikacije, drugo)	350	87
Drugi prihodki	2.386	41.722
Prihodki	1.974.609	2.001.107
Letni Izračun	-78.785	21.739

(Pod pogojem, da je sprejeto na skupščini)

BILANCA

AKTIVA	2018	2017
Opredmetena osnovna sredstva	69.077	13.226
Stalna sredstva skupaj	69.077	13.226
Terjatve	524.883	82.199
Dobroimetje pri bankah in poštnih hranilnicah, čeki in gotovina	882.706	1.015.303
Gibljava sredstva	1.407.590	1.097.502
Aktivne časovne razmejitve	21.780	94.325
Skupaj Aktiva	1.498.446	1.205.052
PASIVA	2018	2017
Sredstva društva	325.704	303.965
Letna izguba / Dobiček poslovnega leta	-78.785	21.739
Sredstva društva	246.919	325.704
Rezervacije	673.664	420.698
Obveznosti	187.984	87.209
Pasivne časovne razmejitve	389.880	371.441
Skupaj izposojeni kapital	1.251.528	879.348
Skupaj Passiva	1.498.446	1.205.052

(Pod pogojem, da je sprejeto na skupščini)

CIPRA INTERNATIONAL SE ZA FINANČNO
PODPORO IN NAROČILA ZAHVALJUJE

KNEŽEVINA LIHTENŠTAJN VADUZ/LI • ŠVICARSKEMU ZVEZNEMU URADU ZA PROSTORSKI RAZVOJ BERN/CH • URADU ZA OKOLJE VADUZ/LI • ZVEZNEMU MINISTRSTVU ZA OKOLJE, VARSTVO NARAVE IN VARNOST REAKTORJEV BERLIN/D • SKLADU BRISTOL STIFTUNG ZÜRICH/CH • SKLADU PANCIVIS STIFTUNG VADUZ/LI • OMREŽJU OBČIN POVEZANOST VALPAH ÜBERSEE/D • DRUŠTVU ALPSKO MESTO LETA BAD REICHENHALL/D • SKLADU STIFTUNG FÜRST. KOMMERZIENRAT GUIDO FEGER VADUZ/LI • SKLADU KARL MAYER VADUZ/LI • SKLADU AAGE V. JENSEN CHARITY FOUNDATION VADUZ/LI • IVOCLAR VIVADENT SCHAAN/LI • EU-PROGRAMU ERASMUS+ • SKLADU RICHI STIFTUNG VADUZ/LI • NACIONALNIM SEKRETARIATOM VIE ALPINE: ŠVICARSKA ZVEZA ZA POHODNIŠTVO, MONAŠKI PLANINSKI KLUB, VELIKA ALPSKA TRANSVERZALA, URAD ZA OKOLJE LIHTENŠTAJN • SKLADU NATUM FOUNDATION VADUZ/LI • URAD SALZBURŠKE DEŽELNE VLADE V SALZBURGU – REGIONALNI RAZVOJ, REGIONALNA POLITIKA EU SALZBURG/A • URAD ZA PROSTORSKI RAZVOJ IN GEOINFORMACIJE V KANTONU ST. GALLEN ST. GALLEN/CH • URADU ZA GRADBENIŠTVO IN INFRASTRUKTURO VADUZ/LI • MINISTRSTVU ZA INFRASTRUKTURO, GOSPODARSTVO IN ŠPORT VADUZ/LI • MINISTRSTVU ZA INFRASTRUKTURO IN OKOLJE VADUZ/LI • ZVEZNI AGENCIJI ZA VARSTVO NARAVE BFN BONN/D • STALNEMU SEKRETARIATU ALPSKE KONVENCIJE INNSBRUCK/A • ZVEZNI AGENCIJI ZA OKOLJE NEMIJE DESSAU/D • LIHTENŠTAJNSKI NACIONALNI KNJIŽNICI VADUZ/LI • PODPORNICAM IN PODPORNikom ALPE NA ODRU SKLADU PAUL SCHILLER STIFTUNG LACHEN/CH • FUNDACIJI FONDAZIONE CARIPLO MILANO/I • BLUE! ADVANCING EUROPEAN PROJECTS MÜNCHEN/D • SKLADU HEIDEHOF STIFTUNG STUTTGART/D

NACIONALNI ODBORI IN PREDSTAVNIŠTVA CIPRE

CIPRA INTERNATIONAL Upravni odbor Serena Arduino, Christian Baumgartner, Katharina Conradin (predsednica), Hugo Quaderer, Eva Šabec (do maja), Marko Slapnik (do maja), Erwin Rothgang (od maja), Miro Kristan (od maja) **Sekretariat** Elisa Agosti, Christina Bachner, Caroline Begle, Magdalena Christandl (do junija), Jakob Dietachmair, Martha Dunbar (do junija), Marion Ebster (od julija), Michael Gams (od marca), Malina Grubhofer (do aprila), Michaela Hogenboom, Magdalena Holzer, Maya Mathias, Anna Mehrmann, Robin Nauman, Gregor Novak (do aprila), Wolfgang Pfefferkorn, Andreas Pichler (direktor do junija), Ana Plavčak (od aprila), Fabian Sandholzer (do marca), Annina Schidla (od julija), Corinna Schmidt (od julija), Kaspar Schuler (direktor od junija), Manon Wallenberger (od aprila), Barbara Wülser **CIPRA ITALIJA Upravni odbor** Vanda Bonardo, Gianni Cametti (blagajnik), Luigi Casanova, Federica Corrado (predsednica), Oscar Del Barba, Dino Genovese, Carlo Gubetti, Marco La Viola **Sekretariat** Francesco Pastorelli (direktor) **CIPRA LIHTENŠTAJN Sekretariat** Monika Gstöhl (direktorica), Claudia Ospelt-Bosshard, Samira Schädler **CIPRA AVSTRIJA Sekretariat** Josef Essl (direktor do junija), Reinhard Gschöpf (direktor od avgusta) **CIPRA Avstrija Sekretariat** Peter Haßlacher (predsednik), Christian Baumgartner, Liliana Dagostin, Gerald Pfiffinger, Christine Pühringer, Gottfried Schindlbauer, Walter Tschon **CIPRA FRANCIJA Upravni odbor** Jean Horgues-Debat (predsednik), Alain Boulogne, Michel Chamel, Sandrine Percheval, Patrick Le Vaguerèse, Bernard Jean **Sekretariat** Marc-Jérôme Hassid (direktor), Inès Hubert, Julika Jarosch, Delphine Segalen **CIPRA ŠVICA Upravni odbor** Eva Inderwildi, Sebastian Moos, Patrik Schönenberger (direktor), Benno Steiner **Sekretariat** Hans Weber **CIPRA SLOVENIJA Upravni odbor** Uroš Brankovič, Gašper Kleč, Patricija Muršič, Matej Ogrin (pred-

Fotografija: Martin Walser (levo), Darko Todorović, Maya Mathias / CIPRA International (spodaj)

MLADINSKI SVET CIPRA

CIPRA INTERNATIONAL

sednik), Dušan Prašnikar, Jernej Stritih **Sekretariat** Špela Berlot, Katarina Žakelj **CIPRA NEMČIJA Upravni odbor** Ethelbert Bahl (do novembra), Luisa Deubzer (od novembra), Peter Dill, Axel Doering (predsednik od novembra), Christine Eben, Dr. Peter Eberle, Dr. Stefan Köhler (do novembra), Florian Lintzmeyer, Erwin Rothgang (predsednik do novembra), Michael Schödl (od novembra) **Sekretariat** Stefan Witty (direktor do decembra, podpredsednik od novembra), Uwe Roth (direktor od decembra),

Irene Brendt **CIPRA JUŽNA TIROLSKA Upravni odbor** Klauspeter Dissinger (predsednik), Johanna Ebner (podpredsednica), Klara Kofler, Wolfgang Niederhofer, Hanspeter Niederkofler, Anna Pichler, Martin Schöpf (do septembra), Wilhelm Seppi, Gerda Wallnöfer (do septembra) **Sekretariat** Marion Auer, Griseldis Dietl, Andreas Riedl (direktor) **MLADINSKI SVET CIPRE** Katja Belec, Magdalena Christandl, Cristina Dalla Torre, Mathilde De Goër, Luisa Deubzer, Sophie Eberle, Luzia Felder, Alenka Kastelic, Mirjam Kreisel, Frederick Manck, Andrea Müller, Matthias Oertel, Eva Šabec, Julia Thüringer, Zala Zebec **OKOLJEVARSTVENA SKUPINA NEDERLANDSE MILIEUGROUP ALPE** Joop Spijker

WWW.CIPRA.ORG/SL/CIPRA/O-NAS

KOLOFON

Založnik: CIPRA International
Uredništvo: Maya Mathias (odgovorna), Barbara Wülser, Michael Gams, Annina Schidla
Prevodi: Claire Simon, Nataša Leskovic Uršič, Reinhold Ferrari, Stephen Grynwasser
Lektorat: Alice Friard, Nina Pirc, Francesco Pastorelli, Barbara Wülser, Pat Moody **Postavitve:** Jenni Kuck
Tisk: BVD Druck+Verlag AG/LI **Skupna naklada:** 2.300 izvodov

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

CIPRA International

Im Bretscha 22

LI-9494 Schaan

Tel. +423 237 53 53

Fax +423 237 53 54

international@cipra.org

www.cipra.org

 PRINTED MATTER
CO₂ NEUTRAL
by Swiss Climate
SC2019031102

RECYCLED
Papir izdelana iz
recikliranih materialov
FSC® C013308